

Sørum-Speilet

Nummer 1 – 2012 – 18. årgang

INTERESSEN FOR LOKALHISTORIE er tilstede på Romerike. Det er gledelig å ønske nye medlemmer velkommen til oss. Flere melder seg inn via hjemmesiden vår, eller via våre aktive medlemmer. Vi teller snart 450 i medlemsregisteret, og vårt håp er å vokse videre. *Lederens spalte* - side 2

INTERVJU MED HANS STENSLET

Hans Stenslet har vært lokalpolitiker for KrF i nesten 40 år, og satt i Sørum herredstyre da kommunesammenslåingen ble gjennomført. Han har også vært en ildsjel i lokalmiljøet på Frogner. Side 5

"NYE" SØRUM KOMMUNE 50 ÅR

1. januar 1962 ble Blaker kommune og Sørum kommune slått sammen etter en lang prosess initiert av Schei-komiteén. Les mer om hva som skjedde på sidene 7-13

ANDRE BJERKE - FORFATTER AV GAMMEL SØRUM-SLEKT

Asbjørn Langeland forteller om André Bjerkes tilknytning til Sørum. Bestefaren Olaus Bjerke var født på Bjerke i Sørum i 1846. Se side 13

AKTIVITETER PÅ VØLNEBERG I 2011

Det har skjedd mye på Vølneberg i året som gikk. Side 16

P. CHR. ASBJØRNSEN OG FROGNER

Historielagene på Romerike feirer i år 200-årsjubileum for Peter Christen Asbjørnsen. Han fikk i ungdomsårene en spesiell tilknytning til Romerike da han virket som huslærer både i Sørum og i Gjerdrum, men hvor bodde han på Frogner? Side 3

ELLERS I DETTE
NUMMER:

ÅRSMØTET 7. MARS PÅ MEIERIGAARDEN I LØRENFALLET - SIDE 3

EVENTYRLIG SUKSESS FOR ASBJØRNSEN-JUBILEUM - SIDE 4

AKTIVITETSKALENDER - SIDE 18

HISTORIELAGETS BOKTILBUD - SIDE 19

LEDERENS SPALTE

Godt nytt år!

Interessen for lokalhistorie er tilstede på Romerike. Det er gledelig å ønske nye medlemmer velkommen til oss. Flere melder seg inn på "Kontakt oss"-siden i venstre marg på hjemmesiden vår

www.sorum.historielag.no. Andre melder seg inn via våre aktive medlemmer. Vi teller snart 450 i medlemsregisteret, og vårt håp er å vokse videre.

Slora Mølle Laget har jevnt stor og bred aktivitet. Enkelte aktiviteter krever meget engasjement. Mange å dele arbeidet med gir gode resultater og sosialt samvær. Slora Møllens Venner har vært spesielt fokusert på det. Og resultatene uteblir ikke. Gode fagfolk med kompetansen i behold og arbeidslivet i hovedsak bak seg, har bidratt til å bringe Slora Mølle dit den er idag. Vannrøret er alvorlig slitt og vil ikke være istand til å lede vann til turbinen når den engang er tilbake fra Sørumsand Verksted. Stor er derfor gleden over meddelelsen fra DNB på Sørumsand rett før jul, at Sparebankstiftelsen har tilgodesett Slora Mølle med en gave på kr. 75.000 til rørprosjektet. Det er en anerkjennelse som styrker de frivilliges engasjement for fellesskapet. Sommeren blir imøtesatt med begeistring. Åpen Dag på Slora Mølle 3. juni 2012 vil bli markert med dette som ramme.

Asbjørnsen-jubileet I de tre siste årene har Blaker og Sørum Historielag arbeidet målrettet for å markere P.Chr.Asbjørnsens 200-årsjubileum. Vårt første bidrag var folkemøtet i grendehuset på Frogner i oktober 2010 med Truls Gjefsen som kåsør. En ressursgruppe på Frogner og styret i Blaker og Sørum Historielag har etterhvert utviklet samarbeid med historielagene i Gjerdrum og Skedsmo samt moderorganisasjonen Romerike Historielag. Resultatet ble en markering 15. januar 2012 i Gjerdrum Kulturhus på Ask som det står respekt av. Nå er anleningen til å ta dette videre ved utvikling av en Asbjørnsen-sti fra Frogner via Børke og Sorknes, opp fjellet til varden og videre tilbake til Frogner og over mot Fjeldstad. Denne stien egner seg like meget for helse og fritid for menigmann, som en tilrettelagt natursti for bruk i skoleverket der P.Chr.Asbjørnsens banebrytende vitenskaplige arbeider kan nyttiggjøres.

Frogner gamle stasjon ligger i krysningspunktet mellom Pilegrimsleden og moderne kommunikasjon. Den kan egne seg som et kultur- og aktivitetssenter for alle generasjoner i nærmiljøet der Asbjørnsen-tradisjonen også kan synliggjøres om vi fikk en fornuftig dialog med de rette investorer.

Den kulturelle skolesekken Historielaget har de seneste årene i samarbeid med barneskolene i bygda utviklet et program innenfor den kulturelle skolesekken som både barn og voksne har glede og nytte av. Mest omfattende er naturligvis Vølneberg gamle skole der 4-klassingene opplever arbeid med ull og garn i spinning og veving, våronn med hest og plog, og undervisning på gamlemåten med penn og blekk, kålrabi og tran. 10 år har Gammeldags Skole vært drevet. Vi skal klare 10 år til.

Kulturminneadopsjon I tillegg har vi hatt kulturminneadopsjon i samarbeid mellom fylket, skolene og historielaget. Vesterskaun har adoptert Olavsgangen i Vilbergfjellet, Sørum skole har Skjeabekken husmannsplass, Sørumsand skole har Valstad Café, Haugtun skole har oldtidsminner og gravhauger, og Slora Mølle har både Skåningsrud og Fjuk skole adoptert. Vi tror denne tilnærmingen til barn og ungdom styrker forståelsen og vernet om kulturminner. Håpet er at lagets medlemmer fortsatt vil bidra i dette møtet mellom generasjoner.

Opplev Sørum For to år siden tok Blaker og Sørum Historielag initiativet til samarbeidsprosjektet "Opplev Sørum". Dette har utviklet seg og trekker med seg mange aktører som vi håper skal sette Sørums mange attributter på kartet, ikke minst Bingen Lenser. Vi vil gi vårt bidrag til det, med et håp om at det kan utvikle seg kommersiell virksomhet som kan føre midler tilbake til kulturminnevernet. Her er Urskog-Høland Banen og EightAmcarClub betydningsfulle aktører i en fremtidig utvikling av nærturisme og reiseliv. Kombinasjonen av "Opplev Sørum" med buss, som vi hadde i 2010 og "Sommerjobb på et kulturminne" som vi hadde i 2011, kan gi spennende resultater i 2012.

Årsmøtet 2012 Styret arbeider nå med budsjett og aktivitetsplan for året som kommer. Vi forbereder årsmøtet 2012 som blir i Meierigaarden selskapslokaler 7. mars 2012 (se side 3). Vi håper mange setter av tid til årsmøtet. Vi håper også at mange medlemmer fortsatt slutter opp om historielagets virksomhet i året som kommer.

Dag Winding-Sørensen, leder

ÅRSMØTET 7. MARS 2012

Lagets medlemmer innkalles til årsmøte i Blaker og Sørum Historielag onsdag 7. mars 2012 kl. 19.00 i Meierigaarden, Lørenfallet.

Vi starter med kåseri av museumsbestyrer Tom Jøran Bauer "Ædel Syssel på Gamle Hvam" - storgården Hvams historie sett i lys av samfunnsutviklingen. Deretter settes det formelle årsmøtet.

Saksliste:

1. Godkjenning av innkalling og saksliste.
2. Valg av møteleder og referent, samt to til å underskrive protokollen.
3. Styrets årsberetning for 2011.
4. Revidert regnskap for 2011.
5. Styrets forslag til budsjett for 2012.
6. Styrets forslag til arbeidsplan for 2012.
7. Styrets forslag til kontingent for 2013.
(forslag: kontingenten uendret kr. 200,-)
8. Innkomne saker.
9. Valg av medlemmer til styret, valgkomité, revisor og stemmeberettigede utsendinger til årsmøtet i Romerike Historielag

Blaker Skanse, 25.1.2012

Blaker og Sørum Historielag

Dag Winding-Sørensen, Leder

Møtepapirer og giro for medlemskontingent følger med dette nummer av Sørum-Speilet.

P.CHR. ASBJØRNSEN OG FROGNER

Hvor bodde Asbjørnsen da han var huslærer i Frogner?

Historielagene på Romerike feirer i år 200-årsjubileum for Peter Christen Asbjørnsen som ble født i 1812. Sammen med Jørgen Moe samlet han eventyr og sagn fra mange deler av landet, og en god del av stoffet sitt fikk han fra Romerike.

Asbjørnsen fikk i ungdomsårene en spesiell tilknytning til Romerike da han virket som huslærer både i Sørum og i Gjerdrum.

Det første engasjementet som huslærer hadde Asbjørnsen på Børke i Frogner i 1834. Det var imidlertid to gårder på Børke i 1834, Vestigarden (i dag bnr. 1) og Østigarden (i dag bnr.3), og i de kildene som finnes om dette, har det vært ulike oppfatninger av hvilken gård han var huslærer på. Asbjørnsen etterlot seg en meget stor samling av skriftlig materiale, men de som har forsket i dette, har ikke funnet at Asbjørnsen selv har sagt konkret hvor han bodde eller hvem han var lærer for.

I tidligere nummer av Sørum-Speilet kommer usikkerheten om hvilken gård Asbjørnsen var på, tydelig fram:

Sørum-Speilet nr. 5 /1997 har en artikkel om Asbjørnsen som huslærer på Børke i Sørum hentet fra boka P. Chr. Asbjørnsen: Mannen og Livsverket av Knut Liestøl. Liestøl skriver om de to Børke-gårdene og han sier «Vi veit ikkje visst kva for ein han var på. Det er ikkje urimeleg at han har hatt elevar frå båe desse bruka, som er tett innmed einannan.» Men Liestøl trekker likevel den slutningen at det er «nærast å tru» at Asbjørnsen var hos Ole Gulbrandsen i Østigarden.

I Sørum-Speilet nr. 6/2004 finner en gjengitt fortellingen Huldreætt som Asbjørnsen skrev i 1843. I innledningen til fortellingen henviser Sørum-Speilets redaktør til Truls Gjefsen som i sin Asbjørnsen-biografi har skrevet at Peter Christen Asbjørnsen var huslærer på Østigarden Børke der han underviste Hans Jakob, sønnen til Ole Gulbrandsen og Karen Haagensdatter Børke. Gjefsen synes ikke å ha vært i tvil om dette.

Men så kommer det inn ny usikkerhet. I Sørum-Speilet nr. 3/2007 finner en gjengitt en artikkel fra tidsskriftet Edda som Olaf Børke skrev i 1941: P. Chr. Asbjørnsen. Litt fra huslærertida hans på Romerike. Olaf Børke skriver «Elevene som Asbjørnsen hadde på Børke, må ha vært de to yngste barna til Kari Børke – Anne 13 år og Nils nær 18 år. Kari sjøl var 59 år og enke etter Ola Børke. Hun åtte Vestigar'n Børke (gnr. 80, br.nr. 1)...»

For å få klarhet i spørsmålet kontaktet jeg Per Otto Asak og spurte om han visste om kilder som kunne dokumentere hva som var riktig. Per Otto Asak mente at det ikke var noen tvil om hvilken av Børke-gårdene Asbjørnsen var på, og viste til Øivin Ribsskog som har skrevet mye om Asbjørnsen, bl.a. en artikkel i Romerike historielags årbok b. 2: Asbjørnsens første elev. Men selv om Ribsskog sannsynliggjorde at

huslærergjærningen fant sted i Østigarden, så ble det ikke dokumentert med sikre kilder. E-post-utvekslingen jeg hadde med Per Otto Asak ble også sendt til Jan Erik Horgen, og han viste til kirkeboka for Sørnum, som nå ligger tilgjengelig på nettstedet Digitalarkivet.

Kirkeboka for Sørnum fjerner all mulig tvil om hvor Asbjørnsen var huslærer. Den Nils som Olaf Børke viser til, eksisterte ikke da Asbjørnsen var på Børke. Nils Olsen Børke var født 16.02.1816 og døde 19.07.1816. Han ble altså bare fem måneder gammel. At Kari Børke skulle ha engasjert huslærer til dattera Anne på 13 år, er så usannsynlig at en kan se helt bort fra det som en mulighet.

Med kirkeboka for Sørnum som kilde kan en slå fast at Asbjørnsen var huslærer i Østigarden Børke (gnr. 80, bnr. 3), og at eleven hans var Hans Jakob, sønn av Ole Gulbrandsen og Karen (Kari) Haakensdatter Børke. Med grunnlag i det Asbjørnsen selv har sagt og skrevet, er det tydelig at han hadde god kontakt med folka på begge gårdene. Kari i Vestigarden fortalte eventyr, og Ole Gulbrandsen i Østigarden sang gamle viser for ham. At han ble godt kjent på begge gårdene, er også naturlig fordi familiene på de to gårdene var i nær slekt.

Det er interessant og viktig å kunne si sikkert hvilken gård han bodde på, og hvem han var huslærer for. Men hvis en skal vurdere hvilken betydning året i Sørnum fikk for Asbjørnsens seinere arbeid som folkeminnesamler, så ser det ut til at begge Børke-gårdene har vært viktige. Folka på Børke, både de i Vestigarden og de i Østigarden, inspirerte ham og gav ham stoff som han seinere kunne bruke.

Om å reise fra Fjeldstad i Gjerdrum til Børke i Frogner for 180 år siden

I fortellingen Huldreætt som har vært gjengitt i Sørnum-Speilet nr. 6/2004, forteller Asbjørnsen om en tur de gjorde fra Fjeldstad til Børke. For oss som bor i dette området i dag, synes reisemåten noe merkelig. De reiste nemlig med båt på Leira. «Sjølfolket» brukte båt begge veier, mens de unge tok tilbaketuren til fots over Heksebergfjellet, og denne turen over fjellet beskriver Asbjørnsen inngående.

For å forstå denne måten å ta seg fram på, kan en se på gamle kart. I Sørnum Herred bind 1, 1942, er det gjengitt et NGO-kart fra 1818. Der ser man at

kjøreveien fra Børke til Gjerdrum gikk opp til Svennerud, og videre til Haug, som lå i skogkanten ovenfor Sorknes. Derfra gikk det vei langs fjellet helt til Rud i Gjerdrum, og videre til Hval og Fjeldstad. Fra denne veien gikk det avstikkere til Eisval, Semmerud og Hekseberg, men det var også veier direkte mellom disse gårdene. Når en var på Børke og skulle gå til fots til Fjeldstad, var det ingen omvei å gå over fjellet til Rud (i Gjerdrum).

Heksebergvegen mellom Frogner og Bråtesletta som vi har nå, ble først påbegynt i 1891, og fra Frogner til Børke var det ikke vei før etter 2. verdenskrig. Når en ser hvor kronglete veisystemet var, er det lett å forstå at de brukte elva som ferdselsåre. Hvis elva var farbar, da - og det var den på en helt annen måte enn i dag.

I dag ligger det trær på kryss og tvers i elva, og langs breddene er det tett og nesten ugjennomtrengelig krattskog. På den tida Asbjørnsen var på båtturn nedover Gjermåa og Leira, var det havnehager med beitende dyr på begge sider, så landskapet virket åpent. Elva ble brukt som ferdselsåre med båt om sommeren, og med hest og slede når det var is til det, så de sørget nok for å holde elveløpet fritt.

Asbjørn Langeland

EVENTYRLIG SUKSESS FOR ASBJØRNSEN-JUBILEUM

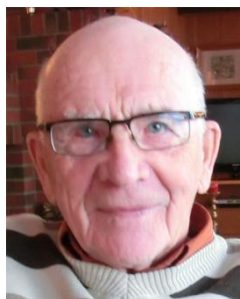
Det var et overveldende fremmøte i Gjerdrum Kulturhus søndag 15. januar da Asbjørnsens 200-årsdag ble feiret. Omkring 500 besøkende var mange ganger flere enn arrangørene forventet. Maten forsvant fort, og mer måtte skaffes. Eventyrfortellinger, skuespill, konserter, foredrag – fullsatt! Romerikes Blad hadde to sider med omtale av arrangementet 16. januar.

Eva Ullereng leser eventyr. Foto: Gro Langeland

HANS STENSLET – ILDSJEL OG SAMFUNNSBYGGER

Hans Stenslet har vært lokalpolitiker for KrF siden 1956, og satt i Sørums herredstyre da kommunesammenslåingen var på saklisten. Han ble også valgt inn i det nye Sørums kommunestyre, og kan fortelle mye om det som skjedde for 50 år siden.

Fortell litt om deg selv først.

- Jeg er født i 1924 i Lillestrøm, og gikk på folkeskole og middelskole der. I 1943 flyttet familien til Bruhaugen på Frogner, til det gamle skolehuset fra 1864. Etter hvert traff jeg Bodil, og vi giftet oss i 1950. Vi har tre barn, åtte

barnebarn, og snart fire oldebarn, og mye familie i nærheten. Da vi giftet oss var det ikke lett å få bygge nytt hus, så vi bygget da på en 2. etasje på det gamle skolehuset, og flyttet dit. Senere bygde vi om den gamle låven her til det huset vi har nå.

Hans Stenslet er en meget fingerferdig kar, og litt av en tusenkunstner; treskjærer, dreier, møbelsnekker, og han kan det meste innen snekkerfaget, noe det flotte hjemmet på Bruhaugen tydelig viser. Han er energisk og liker å lære, og leste til artium og bygningsingeniør på fritiden. Og i møbelsnekking tok han korrespondansekurs! Sportsinteressen er stor, særlig for fotball, det sitter i beina. Reising er også interessant, og ekteparet Stenslet har vært på mange spennende turer rundt omkring i verden. Og det går jo fint an å sole seg, og holde på med treskjæring samtidig... Så tiden utnyttes alltid meget godt, og han er fortsatt opptatt av hvordan lokalmiljøet utvikles.

Hva har du jobbet med?

- Yrkesmessig begynte jeg som telegrafist i NSB i 1942, og gikk gradene, og sluttet der i 1968. Deretter var jeg formannskapssekretær i Sørums, så ble det forskjellige ledende stillinger i Samferdselsdepartementet, Lånekassen, og Norske Boligbyggelags landsforbund. De siste årene var jeg adm. direktør i NBBL utbygging, hvor jeg sammen med 200 ansatte (arkitekter, ingeniører, økonomer, jurister m.m.) planla og utviklet byggeområder over store deler av landet. Fra desember 1989 har jeg vært pensjonist.

Du har vært mye med i det kristelige arbeidet på Frogner. Hva har du vært engasjert i?

- I tillegg til et interessant yrkesliv, har jeg også fått være med på mange spennende utfordringer i lokalmiljøet, og har brukt mye av min tid i det kristelige arbeid. Jeg har bl.a. vært leder for indemisjonsforeningen, NMS og ungdomsforeningen. Jeg ledet også Yngres, sammen med min kone, i mer enn 30 år, og et par 10 år har jeg vært leder av menighetsrådet i Frogner. Jeg fikk også være med på restaureringen av Frogner gamle kirke, som leder av restaureringskomitéen, og som pensjonist var jeg med på å planlegge og bygge Frogner Misjonscenter.

Og du har også vært med i politikken i årevis?

- Politikk, særlig lokalpolitikk, har opptatt meg. Lokalt har jeg representert Kr.F i flere perioder fra 1956 til 1995. Her har jeg vært med i bygningsråd, skolestyre, pleie- og omsorgsutvalg m.m. Jeg fikk også være varaordfører i to år med Amundsen som ordfører. Så langt jeg kan huske, arbeidet vi godt sammen. Spesielt husker jeg arbeidet med vannforsyning, oppgavene omkring Avløpssambandet Nordre Øyeren (hvor jeg ledet representantskapet i flere perioder), skoleutbygging, og fremfor alt bestrebelsene på å finne utbyggingsområder for boligbygging. Amundsen var svært opptatt at det skulle finnes områder i hele kommunen.

Etter avslutningen av min politiske periode, har jeg engasjert meg i arbeidet for eldres rettigheter. I 8 år ledet jeg arbeidet i eldresrådet, og har i en lengre periode vært nestleder i Frogner pensjonistforening. Helt slutt på det politiske engasjement var det ikke. Jeg var med og ledet tettebudsutvalget for Frogner frem til det ble nedlagt i 2008.

Sørumprisen

Det kan tilføyes at Bodil og Hans Stenslet i 1971 fikk Sørumprisen for sin store innsats gjennom 25 år med det kristelige ungdomsarbeidet på Frogner. Og de har ikke vært mindre aktive i årene etterpå. Bodil har også alltid vært meget aktiv, både i det kristelige og politiske liv, lokalt og regionalt. Hun har bl.a. vært med i Sørums kommunestyre, og i 12 år var hun valgt inn for KrF på fylkestinget i Akershus.

Hvordan var det å være lokalpolitiker i Sørums før kommunesammenslåingen var et faktum?

- Det tok lang tid før Schei-komiteen kom med sin beslutning, og uvissheten la nok en demper på de

aktiviteter man kunne ønske å sette i gang. Og det var flere alternativer som ble diskutert vedr. sammenslåingen.

Så vidt jeg husker ble det foreslått:

- 1) Ha bygdene som før.
- 2) Overføre Fyensfeltet til Sørumsand.
- 3) Full sammenslåing.
- 4) Sørumsand overføres til Blaker.

Hvordan var stemningen i Blaker, først ble Tertitten lagt ned, og så ble Blaker borte fra bygdenavnet?

- Blaker følte seg nok "oppspist" av Sørumsand. Det var jo en prosess som ikke tok hensyn til lokale meninger. Tertitten ble nok lagt ned som et ledd i NSBs rasjonalisering. En smalsporet bane var lite rasjonell, og en ombygging var ikke lønnsom. I likhet med andre sidelinjer ble Tertitten offer for "lønnsomhetsbetraktninger". Kompensasjonvegen var, ut fra situasjonen, det beste en kunne oppnå. I en periode ble det faktisk arbeidet med en større utbygging, Varsjøbyen, i tilknytning til Kompvegen. Det ble imidlertid ikke noe av, og godt var det.

Var det noen saker i 1962 som er ekstra viktige nå femti år etterpå?

- Tilfredsstillende vannforsyning og avløp i hele bygda har vært helt nødvendig for utviklingen, samt gode veger og utbyggingsområder for boliger og næring. Og utbygging av skolen, med nye skolebygninger, 9-årig enhetsskole, og særlig ungdomsskolen ved Bingsfoss, fordi den bandt alle deler av bygda sammen. Og god eldreomsorg er alltid viktig.

Har Blaker og Blaker-folk blitt integrert og fått sin rette plass i Sørumsand?

- Tja, det er vel litt sånn at vi i utkantene, både i øst og vest av bygda, ikke synes det er så naturlig å dra til Sørumsand. Og det har vel også vært mer utbygging andre steder enn i Blaker. Noen vil nok mene at eks. Hogseth-feltet ligger litt kjelkete til, det kunne kanskje vært satsset mer på og rundt Blaker sentrum. Men alt i alt synes jeg at Blaker-folket har markert seg som sambygdingene.

Du sto øverst på Kristelig Folkepartis liste ved kommunevalget i 1961, og var med i det første kommunestyret.

I Indre Akershus Blad sa du bl.a. følgende før valget.
"Det må være klart for alle at kommunesammenslåingen vil stille det nye herredsstyret overfor store og vanskelige oppgaver. Representantene må derfor først og fremst søke å

løse oppgavene i fellesskap slik at man unngår strid og rivalisering mellom deler av bygda, og mellom forskjellige grupper og næringer. Skal oppgavene løses til felles beste, må man heve seg over lokalpatriotisme og gruppeinteresser. Hver for seg har Blaker og Sørumsand hatt sine ønsker og planer, og man har sett fram til at disse kunne bli realisert. Etter sammenslutningen må enkelte ønsker vike prioritet for andre og viktige oppgaver. Det bør derfor snarest utarbeides en langtidsplan for den nye kommunen. Arbeid er allerede påbegynt i Bassøe-komiteén, og denne komiteén bør utvides med representanter fra Blaker. Det må også utarbeides en plan for utbygging av skolen, og den 9-årige enhetsskolen må gjennomføres snarest. Et nytt administrasjonsbygg (rådhus) vil bli nødvendig, men dette må foreløpig vike til fordel for skolesektoren, og å skaffe bygda tilfredsstillende vannforsyning."

Når du ser tilbake, hvordan ble det?

- Sørumsand kommune er ingen stor kommune, men beliggenhet, kommunikasjon, handel/service og arbeidsmarked gjør at det meste trekker ut av bygda, så slik kan en stille spørsmål om hensikten med sammenslåingen har bidratt til at kommunen fungerer godt som en enhet.

Hvordan var samarbeidsånden i det nye kommunestyret? Følte representantene et slags "skjebnefellesskap"?

- Det er klart at vi følte dette som et pålegg utenfra. Jeg erfarte imidlertid at alle gjorde det de kunne for at resultatet skulle bli best mulig. I den sammenheng tror jeg det var godt at en fra Blaker ble ordfører. Amundsen hadde vyer for den nye kommunen, og så langt jeg husker var det ingen "forskjellsbehandling". Sørumsand var nå én kommune, og alle avgjørelser som jeg husker, ble tatt ut fra denne forutsetning.

Var det noen feiring i den nye kommunen 1.1.1962?

- Nei, det kan jeg ikke huske. Folk syntes vel ikke det var så mye å feire.

Til slutt: Synes du at kommunesammenslåingen har vært til det beste for Blaker og Sørumsand?

- Jeg tør i dag ikke påstå at andre ordninger ville ha gitt bedre resultat. Slik jeg ser det, tror jeg at flertallet av dagens Frognerbeboere har vel så store problemer med å se seg som en naturlig del av Sørumsand, som Blakerværingene.

Lillian Mobæk

"NYE" SØRUM KOMMUNE 50 ÅR

1. januar 1962: Sørum + Blaker = Sørum!

Sørum-Speilets redaksjon syntes at 50-årsjubileet til "nye" Sørum kommune burde markeres litt. Det er viktig at vi sørumsokninger også kjenner vår nære historie. I denne første artikkelen om kommunesammenslåingen vises hovedpunkter. Informasjon er hentet fra Indre Akershus Blads arkiver 1958-1961, kommunens protokoller og internett. Takk til Indre Akershus Blad, Sørum kommune og Hans Stenslet for god hjelp. Flere artikler kommer utover året.

Lillian Mobæk

Kommunesammenslåing var et hett tema i Norge på 1950- og 1960-tallet, og er stadig aktuelt. Hensikten er å kunne gi innbyggerne bedre kommunale tjenester, ved mer effektiv og økonomisk drift, slik at man kan spare penger. Felles arealplanlegging og bedre politisk samordning er også viktig. Et overordnet mål er at kommunale tjenester skal ha et lovpålagt nivå; noe som oftest krever større kommuner. Men de enkelte innbyggere skal heller ikke måtte bruke urimelig lang tid på å komme til sitt kommunesenter, så dette setter grenser for hvor store kommunene kan bli.

Kommuneinndelingskomitéen ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 31.10.1946, med Sogn og

Fjordanes fylkesmann **Nikolai Schei** som leder, derav navnet *Schei-komitéen*.

Schei (1901-1985) var jurist og embetsmann, og under krigen medlem av Hjemmefrontens sentrallidelse.

Schei-komitéen gikk nøye gjennom kommunekartet i Norge, og bidro til en storstilt kommunereduksjon. Antall kommuner ble redusert fra 744 i 1957 til 454 kommuner i 1967 (429 p.t.). Dette var omstridte prosesser de fleste steder.

Schei-komitéens tilråding for Akershus fylke hadde den enstemmige konklusjon at **Sørum og Blaker sluttes enten sammen, eller Sørumsand-området av Sørum overføres til Blaker.**

FOLKEMØTE OG FOLKEAVSTEMNING PÅ SØRUMSAND I 1958

Kommuneinndelingen var en sak som virkelig opptok folk. Sørumsand Vel tok initiativ til et folkemøte 9. oktober, og det var overveldende oppslutning på Festiviteten på Sørumsand med over 300 fremmøtte, og mange måtte stå.

Foran fra venstre ordfører Amundsen, Blaker, Johan Nygaard, Blaker, Georg Hermann, Blaker, viseordfører Langeland, Blaker.

Så ble det oppnevnt en folkeavstemningskomité, og folkeavstemning avholdt. Det skulle stemmes over følgende alternativer: **1)** Full sammenslutning av Sørum og Blaker. **2)** Overføring av Sørumsand til Blaker. **3)** Beholde samme grenser som før.

Valgdeltakelsen var stor, hele 95%. 721 stemte, inkl. 26 fra Blaker-siden av Sørumsand. Resultatet var: 507 for full sammenslutning av Sørum og Blaker, 58 for overføring av Sørumsand til Blaker, 156 for å beholde samme grenser som før. Tallene for Blaker-siden var hhv. 12, 10 og 4. Avstemningen var hemmelig. Opptelling ble gjort på sorenskriverkontoret 12. nov. av herredstyrerepresentant Arvid Ruud, lege Peter Fonnelløp og innkjøpssjef Erland Hoff, mens lensmannsbetjent Roald Tønnes og sorenskriver T.B.Njaa kontrollerte at alt gikk riktig for seg. Så snart opptellingen var ferdig, brakte journalist Leif Løhren resultatet til Blaker og Sørums ordførere og pressen. Brev ble også sendt fylkesmannen i Oslo og Akershus, samt Kommuneinndelingskomitéen.

På herredstyremøte i Blaker og Sørum 14. november ble Schei-komitéens tilråding behandlet. Men resultatet av folkeavstemningen ble kun tatt til etterretning, og ikke tillagt vekt, fordi man mente den ikke representerte folkemeningen i bygdene.

ÅRENE GIKK ...

1958, 1959, og 1960 gikk uten at det ble noen beslutning. Mye lokalt engasjement var det i denne tiden, og begge kommuner leverte en meget nøyaktig og detaljert statusrapport for sin kommune til fylkesutvalget i Akershus. Det var også befaringer i kommunene, og god argumentasjon mot sammenslutning. Men så den 17. mars 1961 kom den kongelige resolusjon som bestemte at Sørumsand og Blaker kommuner skulle sluttet sammen til en kommune, ved navn Sørumsand. Tidspunkt for sammenslutning ble fastsatt til 1. januar 1962, og kommunevalget skulle avholdes 25. september 1961. (Se forskriften side 10)

10. april 1961 ble det i Blaker samfunnshus holdt møte i herredstyrene i Sørumsand og Blaker. Det ble nedsatt en samordningskomité for kommunesammenslåingen. Fra Sørumsand ble valgt: ordf. Alfred Torp, Olaf Hellerud, Rolf Lindbäck, vara Botolf Dræge og Sofus Larsen. Fra Blaker: ordf. Josef Amundsen, Oddmund Stortrøen, Ivar Fossberg, vara Georg Hermann og Kaare Hogseth.

KOMMUNENAVNET

Navnet på den nye kommunen optok selvsagt mange, og det ble flertall i herredstyrene for navnet Sørumsand-Blaker. Mindretallet ønsket navnet Sørumsand. Men også navnene Sudrheim, Glombu, Glomsbu, og Glommafoss ble foreslått. Fossheim kom også opp. Og herredstyret i Blaker foreslo til sist navnet Sørumsand, dersom dobbeltnavn ikke ble god tatt.

Men lokale hensyn ble ikke tatt, så i statsråd 17. mars 1961 ble navnet bestemt til Sørumsand. Det var som ventet ingen begeistring i Blaker over navnevalget, og Oddmund Stortrøen kommenterte at han alltid har vært og vil forbli blakerværing.

KIRKEN OG LENSMANNSTJENESTEN

Forslaget om kommunesammenslåing hadde også konsekvenser for kirken, noe som Schei-komiteen og Kirkedepartementet visstnok hadde glemt. Blaker sokn var et anneks til Aurskog prestegjeld, og soknepresten i Aurskog, Kåre Hognestad, var også sokneprest i Blaker, og de hadde felles menighetsblad. Først i 1977 ble Blaker sokn overført til Sørumsand. Lensmannstjenesten var også felles med Aurskog.

FUNKSJONÆRER OG UTVALG

Kontorsjef Lindbäck sier i Indre Akershus Blad 8.7.1961 at "samtlige kommunale funksjonærer i Sørumsand og Blaker vil bli sagt opp for så å reengasjeres. Dette

gjøres for at det nye herredstyret skal stå fritt, slik at det kan plassere folkene der man måtte ønske. Men forutsetningen er at samtlige funksjonærer skal tas inn igjen i fellesadministrasjonen. Når det gjelder etatsjefer, skulle dette spørsmålet ikke by på vansker for Sørumsand og Blaker. Det nye herredstyret vil få en travel tid fra det er valgt til sammenslåingen er et faktum. Samtlige medlemmer av alle utvalg og styre skal skiftes ut, og her kan det nok bli divergerende meninger blant de nye herredstyremedlemmene."

FAKTA: Blaker var slått sammen med Aurskog kommune i mange år, men ble egen kommune fra 1.7.1919. Fra 1.1.1962 ble Blaker igjen slått sammen – med Sørumsand. Det var da 2345 innbyggere i Blaker, og 4348 i Sørumsand. Pr. 1.1.2012 har Sørumsand kommune 16019 innbyggere.

KOMMUNEGRENSENE FOR BLAKER KOMMUNE

Takk til Statens kartverk, Geovekstsamarbeidet, og nabokommunene for bruk av kartdata, og til Sørumsand kommune for utarbeidelse av kartet.

AVISKLIPP FRA ARKIVET I INDRE AKERSHUS BLAD FOR ÅRENE 1958 - 1961:

30.4.1958: **Spørsmålet om Sørumsand skal legges til Blaker drøftes i Oslo 5. mai.** Og kommer opp under behandlingen av kommuneinndelingen i Akershus.

24.6.1958: **Sørumsand og Blaker en kommune med Sørumsand som sentrum?** Ryktene om grenseendringer mellom de to kommunene holder seg.

2.8.1958: **Schei-komiteén enda mer forsinket med Akershus.** Innstillingen ikke klar før i september.

30.8.1958: **Schei-komiteén foreslår: Sørum og Blaker en kommune, eller Sørumsand overført til Blaker. Enebakkneset til Fet. Mindretall vil forene Hølandsbygdene, mens Setskog går fri.**

Komiteén finner det riktig i en foreløpig tilråding å be om de lokale organers reaksjon på begge de her omhandlede alternativer. Under henvisning hertil blir det komitéens enstemmige konklusjon: **Sørum og Blaker sluttes enten sammen eller Sørumsand-området av Sørum overføres til Blaker.**

Ordfører Torp: Sammenslåing av Sørum og Blaker vil bli tungvint og upraktisk. **Ordfører Amundsen:** Jeg har foreløpig ingen kommentarer å gi i saken.

4.10.1958: **Folkemøte på Sørumsand skal drøfte Schei-komiteéns tilråding.** Fylkesmann Lie og ordførerne i Blaker og Sørum innbudt. Sørumsand Vel arrangerer stort folkemøte på Festiviteten torsdag 9. oktober.

11.10.1958: **Folkemøtet ga flest uttalelser for sammenslutning av Sørum og Blaker.** Løst diskusjonsopplegg dempet den store susen. Fullsatt sal på Sørumsand med over 300 mennesker, og flere måtte stå. Fylkesmann Trygve Lie hadde meldt avbud. Møtet ble ledet av Vel-formann Erland Hoff.

30.10.1958: **"Schei-komiteske" ordførere og vannverksstand i SIF-revyen.** Revyskriveren Tor Erling Hansen inspirert av utstillingsrunnet. Instruktør er Kjell Mobæk, og øvrige aktører er Borghild Gjelsnes, Rolf Nicolaysen, Einar Hauge, Sven Aslaksen, Erik Nygård, Torolf Westby, Torolf Smedheim og debutanten Titten Sigve.

6.11.1958: **Alt klart for folkeavstemning før de folkevalgte trer sammen.** Over 800 stemmeberettigede på Sørumsand får god tid til avstemningen.

6.11.1958: **Sørum formannskap forkaster begge forslag fra Schei-komiteén.** Saken behandles i herredstyret fredag 14. november.

8.11.1958: **"Jeg er så patriot at jeg vil ha Sørumsand som egen kommune"** forsikrer revyaktør Borghild Gjelsnes foran folkeavstemningen. Kollegene hennes holder på sammenslåing for alle penga.

11.11.1958: **Blaker vil ha Sørumsand. Enstemming formannskap foreslår overføring av Sørumsand fra Sørum til Blaker.** Dette er innholdet i Blaker formanskaps uttalelse til kommuneinndelingskomitéens foreløbige tilråding.

13.11.1958: **Folkeavstemningen på Sørumsand gav overveldende flertall for full sammenslutning.** Over 70 pst. stemte for sammenslåing av Sørum og Blaker.

18.11.1958: **Begge alternativer fra Schei-komiteén enstemmig avvist i Sørum herredstyre.** 30 tilhørere og mange pressefolk tilstede ved debatten på Nordli.

18.11.1958: **Blaker herredstyre sterkt imot full sammenslutning med Sørum.** Men Sørumsand-området passer naturlig sammen med Blaker. Store deler av Blaker sogner til Sørumsand, hevder Blaker herredstyre, og tar folkeavstemningen på Sørumsand til etterretning.

13.1.1959: **Mulig at Schei-komiteén blir ferdig med Akershus i år.** Saken kommer antakelig opp på møte i kommuneinndelingskomitéen i vinter. Akershus mer oversiktlig enn de andre fylker, sier fylkesmann Schei.

17.2.1959: **Kan ikke "Sør-Skaun" bli et godt navn på det nye Sørum/Blaker?** Både gammelt og nytt, i samsvar med hevdvunnen norsk navneskikk, fremholder lagdommer Helge Refsum.

28.2.1959: **Fylkesmann Schei ser positivt på folkeavstemning i kommunene.**

21.3.1959: **Leserinnlegg om Sørum-Blaker fra Alfred Berger, Bottolf Dræge, Magnus Dahl, Jakob Egner, Henry M. Larsen, Rolf Lindbäck, Kåre Ormstad, Paul Nordheim, Hans Randby, Alfred Torp, Jens Engelund, Rolf Aas.** De synes at Indre har hatt en ensidig behandling av saken. De presiserer at de er i mot sammenslutning, og vil evt. kreve folkeavstemning for hele bygda, da de mener at "folkeavstemningen" på Sørumsand ikke ga noe bilde om folkemeningen i Sørum.

11.4.1959: **Schei-komiteén legger frem endelige tilråding i år.** Kommunevalget 28. september vil foregå på grunnlag av nåværende kommuneinndeling, sier statsråd Andreas Cappelen til Arbeiderbladet.

14.5.1960: **Schei-komiteén vanskeliggjør arbeidet for Sørum kommune.** Mange oppgaver er blitt lagt på i is i påvente av komitéens innstilling.

9.7.1960: **Avgjørelse om Blaker og Sørum blir endelig avgjort i august.** Kommunene får en siste anledning til bemerkninger før realitetsavgjørelsen. Neppe nye kommunegrenser i Akershus før 1.januar 1962.

6.8.1960: **Schei-komiteéns innstilling for Akershus kommer om 14 dager,** opplyser komiteéns sekretærkonsulent Bjarne Sunde.

30.8.1960: **Schei-komiteén foreslår sammenslutning av Sørum og Blaker, og Enebakkneset til Fet.** Antallet av kommuner i Akershus vil bli redusert med fem. Sammenslutning av Blaker-Aurskog har også vært drøftet.

12.11.1960: **Sørum ønsker ikke å inngå noe ekteskap med Blaker.** Et enstemming herredstyre vil bevare Sørum som egen kommune.

29.11.1960: **Vil fylkesutvalgets befaringsgjøring gi positivt utslag for Sørum?** Vi liker ikke tanken på å måtte gjøre den lune og hyggelige ordføreren i mot, sier fylkesmann Grove.

3.12.1960: **Klarte Sørum formannskap å overbevise fylkesutvalget?**

8.12.1960: **Kommunalminister Cappelen ser på Sørum og Blakers grenser.** Vil statsråden la seg overbevise av ordfører Torp? Stor befaringsgjøring fra Sørumsand lørdag. Avgjørelse faller i løpet av vinteren.

5.1.1961: **Fylkesutvalget utsatte behandlingen av Schei-forslaget om Sørum-Blaker.** Akershus fylkesutvalg, som består av fylkesmann Grove, ordfører Kr. Haugen, Skedsmo, ordfører Normann Sand, Oppegård, ordfører Sig. Grue, Hurdal og ordfører Hans Chr. Brevig, Vestby har i møte 2. januar utsatt behandlingen av Schei-komiteéns forslag vedr. sammenslutning av Sørum og Blaker. Saken kommer opp i fylkesutvalget om en 14 dagers tid.

18.2.1961: **Under tvil tilrår Akershus fylkesutvalg sammenslutning av Blaker og Sørum.** Mindretallet – Hans Chr. Brevig – finner ikke tilstrekkelig grunnlag for så radikal endring. Sammenslutning av Blaker og Aurskog mer naturlig.

18.3.1961: **Sammenslutning av SØRUM og BLAKER VEDTATT i statsråd i går.** Ingen begeistring blant bygdefolk, men lettelse over at den usikre ventetiden endelig er slutt.

5.4.1961: **Folk i Sørum og Blaker vil selv gi kommunen et brukbart navn.** Noen vil gå tilbake til et gammelt historisk navn – andre vil bevare de som eksisterer.

18.4.1961: **Flertall for å døpe felleskommunen Sørum og Blaker.** Et flertall på 24 av de 42 representantene på

fellesmøtet mellom Sørum og Blakers herredstyre gikk inn for at felleskommunen skal hete Sørum-Blaker.

8.7.1961: **Nordli i Sørum klar til å ta i mot felles-administrasjonen.** Mulig at herredstyret kommer til å ambulere mellom Sørum og Blaker.

15.8.1961: **Blaker og Sørum har nå 4387 stemmeberettigede.** Partiene i full gang med nomineringen før kommunevalget i felleskommunen 25.9.1961.

25.9.1961: **KOMMUNEVALGET**

7.10.1961: **J.AMUNDSEN ble ny-kommunens første ordfører, og HELLERUD varaordfører.** Tidligere ordfører Torp uttaler: "Håper Amundsen går både til venstre og høyre, og vi lover saklig samarbeid i sentrum."

19.12.1961: **En vakker og verdig avskjed med gamle Sørum kommune.** Ordfører Torp hjertelig hyllet for sin innsats i kommunen. Grove fra Akershus fylke uttalte at det var ingen begravelse, men snarere starten på en bryllupsfeiring der Sørum var brudgommen.

21.12.1961: **Mange og store saker raskt avgjort i Sørum.** Valg, ansettelse av funksjonærer samt budsjett for den nye kommunen.

23.12.1961: Som replikk til en tidligere kommentar om at sammenslåingen var et bryllup, der Sørum var brudgommen og Blaker brura, sier Alfred Nyhus i siste møte i Blaker herredstyre: **Håper brura som kvinnfolk flest veit hvor skapet skal stå!** Møtet sluttet med stor fest i Samfunns-huset, der Amundsen takket med et visst vemod i stemmen.

FORSKRIFT OM SAMMENSLÅING AV SØRUM OG BLAKER KOMMUNER, AKERSHUS.

LOV-1956-12-21-3-§1

Forskrift om kommunesammenslåing, Sørum m.fl.

Fastsatt ved kgl.res. 16. juni 1961. Fremmet av Kommunal- og arbeidsdepartementet.

I medhold av midlertidig lov av 21. juni 1956 om en alminnelig revisjon av den kommunale inndeling blir bestemt:

1. Den ved kgl.res. av 17. mars 1961 vedtatte sammenslutning av Sørum og Blaker kommuner i Akershus fylke til en herredskommune gjennomføres fra 1. januar 1962.
2. Den nye kommunes navn fastsettes til Sørum.
3. Kommunestyret i den nye Sørum kommune skal i perioden 1. januar 1962 - 31. desember 1963 ha 33 medlemmer. - Valgtinget holdes mandag den 25. september 1961. Når det gjelder stemmerett, valgbarhet, stemmegiving, forhåndsstemmegiving og klagerett regnes ved dette valg som om sammenslutning alt er gjennomført.

- For den del av den nye kommunen som svarer til Sørum kommune føres manntallet av lensmannen i Sørum. For den delen av den nye kommunen som svarer til Blaker kommune føres manntallet av lensmannen i Aurskog og Blaker. Valgstyret fungerer som manntallsnemnd, se femte ledd.

- Utlegging av manntallet etter kommunevalglovens § 5 skjer på de steder i den nye kommunen som valgstyret bestemmer.

- Valgstyret skal bestå av formannskaps-medlemmene i Sørum og Blaker og manntallsførerne, jfr. tredje ledd. Det kalles første gang sammen av ordføreren i Sørum.

- Valgstyret kunngjør valgdagen med minst 2 måneders varsel. Ellers gjelder bestemmelsene i kommunevalgloven så langt de passer.

4. Fylkesmannen i Oslo og Akershus kaller det nyvalgte kommunestyre i den nye Sørum kommune inn til konstituerte møte snarest mulig etter valget, jfr. kommunelovens § 7.

5. De nyvalgte kommunale organer skal før 1. januar 1962 i den utstrekning det er nødvendig for å forberede og gjennomføre sammenslutningen, utøve myndighet som ligger til de tilsvarende fungerende organer i Sørum og Blaker kommuner.

6. Budsjettet for den nye Sørum kommune for 1962 skal vedtas av det nyvalgte kommunestyre, jfr. punktene 3 og 5 ovenfor. For denne budsjettbehandling gjelder ikke de frister som er fastsatt i kommuneloven.

7. Kommunestyret i den nye Sørum kommune gis fullmakt til å bestemme med hvilket beløp innen lovens ramme det skal utskrives eiendomsskatt i kommunen fra 1. januar 1962 uten hensyn til landsskattelovens bestemmelse om at eiendomsskatten til herredene ikke for noe år kan nedsettes eller forhøyes med mer enn kr. 0,50 pr. skyldmark.

8. De alminnelige vedtekter og forskrifter som er gjeldende i Sørum og Blaker kommuner skal fortsatt gjelde for vedkommende område inntil nye alminnelige vedtekter for den nye Sørum kommune trer ikraft.

9. Valg etter domstollovens §§ 57 og 75, jfr. §§ 77 og 79, foretas i den nye Sørum kommune henholdsvis av det nyvalgte kommunestyre og av det nyvalgte formannskap og manntallsførerne. De personer som velges skal gjøre tjeneste til utgangen av 1963. De avgjørelser som domstollovens § 74 handler om, treffes av en nemnd bestående av manntallsførerne og minst fire personer som velges av og blant formennene.

10. Kostnader som påløper i samband med gjennomføringen av sammenslutningen dekkes av den kommune som har hatt kostnadene. Felleskostnader forskutteres av Sørum kommune.

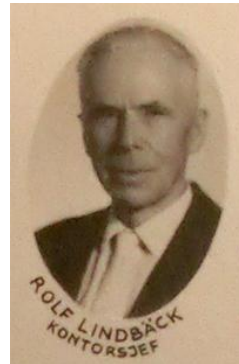
11. Denne resolusjon trer ikraft straks

Utskrift fra www.lovdata.no

PÅSKEHILSEN TIL BLAKER OG SØRUM

Rolf Lindbäck i Indre Akershus Blad 23.mars 1961

Så er det skjedd. De vise har talt.

Ved ekspedisjon av 20.mars 1961 oversender Fylkesmannen Kommunal- og Arbeidsdepartementets skrivelse av 18.mars, som begynner slik: "Ved kongelig resolusjon av 17. mars 1961 er det – i medhold av midlertidig lov av 21.juni 1956 om en alminnelig revisjon av den kommunale inndeling – bestemt at Sørum og Blaker kommuner

skal sluttes sammen til én herredskommune". Så enkelt kan det gjøres. Denne avgjørelse er truffet på tross av enstemmig protest fra så vel Blaker som fra Sørum herredstyrer, og mot et overveldende flertall av folkets vilje. Hvorfor akkurat Sørum og Blaker? Begge er kommuner som ligger langt over den minimumsgrense som skulle ha behov for "rasjonalisering".

Grunnlaget for avgjørelsen var Scheikomiteéns innstilling, som igjen bygger på to formodede skavanker i det bestående forhold: Utviklingshemmende grense på Sørumsand, og Blakers sviktende økonomi.

Ved åstedsbefaringer, og ved så vel muntlige som skriftlige utredninger fra begge kommuners side, er Scheikomiteéns argumentasjon for sammenslåing til fulle motbevist. Alle som har kjennskap til forholdene må være på det rene med at det grunnlag holder ikke. Det er lett å forstå at Fylkesutvalgets 3 flertallsmedlemmer har krympet seg når de skulle finne fram til en innstilling i pakt med det som tidligere var gjort, og det er forstemmende å se at deres argumentasjon virkelig kan muliggjøre den konklusjon som de er kommet fram til.

Det var under tvil. Ja, ganske sikkert under sterk tvil også. Men er det ikke så at tvilen skal komme tiltalte til gode? Statsråd Cappelen tvilte ikke. Jeg nærer en nagende mistanke om at denne saken var avgjort i og med Scheikomiteéns innstilling, hvor uholdbare dens premisser enn var. Hele mellomakten med kommuneuttalelser og protester var bare spillfakteri for å tilfredsstille et demokratisk mønster i kommunenes selvbestemmelsesrett.

Vi lever i byråkatiets – funksjonærveldets – og skjemaflommens tidsalder. **Måtte det gå oss vel.**

Før kommunevalget 25.9.1961 stilte Indre Akershus Blad spørsmål til listetoppene om hva det nye kommunestyrets fremste oppgaver ville bli.

Josef Amundsen, Arbeiderpartiet
Ombygging av riksvei 8. Bedre bru over Glomma

- Skape samhörighet
- Gode skoler og veier
- Nytt administrasjonbygg påkrevet

Alfred Torp, Senterpartiet
Utbygging av barneskolen og gymnas på Sørumsand

- Bygging av barneskoler og ungdomsskole
- Skikkelig vannforsyning
- Bedre veier i bygda

Hans Stenslet, Kristelig Folkeparti
Utarbeidelse av langtidsplan for den nye kommunen nødvendig

- Løse oppgaver i fellesskap
- 9-årig enhetsskole og skolebygg
- Tilfredsstillende vannforsyning

Ludvig Heggelund, Høire
Fortrolig og tillitsfullt samarbeide

- Sveise alle deler av bygda sammen
- Utvide Bingsfossbrua, eller ny bru?
- God vann- og elforsyning
- Skoletannlege
- 9-årig enhetsskole

ORDFØRER OG VARAORDFØRER

Etter at de 33 representantene var valgt inn i Sørums kommunestyret i 1961, skulle ordfører og varaordfører velges.

Valg av ordfører: Kåre M. Ormstad foreslo Alfred Torp, mens Sofus Larsen foreslo Josef Amundsen.

Josef Amundsen ble ved voteringen valgt med 18 stemmer, mens Alfred Torp fikk 15 stemmer.

Valg av varaordfører: Kåre M. Ormstad foreslo Alfred Torp, mens Sofus Larsen foreslo Olaf Hellerud. Ved voteringen ble **Olaf Hellerud** valgt med 18 stemmer, mens Alfred Torp fikk 15 stemmer.

EN VAKKER OG VERDIG AVSKJED MED GAMLE SØRUM KOMMUNE

Ordfører Torp hjertelig hyllet for sin innsats i kommunen (Indre Akershus Blad 19.12.1961)

Så er det gamle Sørums borte, og et blad i den lokale historie er vendt. Bygda som nå har bestått som egen kommune i over hundre år, eksisterer ikke lenger som selvstendig enhet, men vil på nyåret gjenoppstå i en forandret skikkelse.

Lørdag 16.12. avholdt det gamle Sørums herredstyre sitt siste møte, og etterpå ble kommunen endelig feiret på behørig måte på det ærverdige Nordli. Og det ble også tatt farvel med ordfører Torp, som nå slutter som ordfører etter 16 års tjeneste. En rik innsats han ble varmt takket for.

Fylkeskontorsjef Grove som representerte Akershus fylke, sa at han ikke kunne se på denne avslutningsfesten som en begravelse, men snarere som innledningen til bryllupsfeiring, der Sørums er brudgommen (og Blaker bruden).

Torp sa i sin tale at dette siste møtet i Sørums herredstyre var et vendepunkt i Sørums historie. "Fra 1. januar er vi slått sammen med Blaker, og det har ført mye rart med seg. Til å begynne med var mange skeptiske, men nå synes det å være en tendens til at skepsis viker plassen for samarbeidsvilje. I det avgående

herredstyre har det alltid vært en utpreget samhörighet og vilje til å løse oppgavene best mulig. Jeg overleverer ordførervervet til min gode nabo Amundsen uten bitterhet, tvert imot. Ikke for det, ordføreren burde vel vært fra Sørums, det er vel så," framholdt Torp under munterhet. Han sa også at han trakk på årene, og så frem til en lettere arbeidsdag fremover, og var tilfreds med å slippe dette vervet nå. "Jeg er også tilfreds med at jeg kan gå fra borde uten å bære nag til noen. Det er det mest oppløftende av alt. De jeg har arbeidet sammen med har vært hyggelige, og samarbeidet har gått utmerket. "

Alfred Torp (1890-1972) var ordfører i Sørums kommune fra 1946-61. Var fra Senterpartiet.

Josef Amundsen (1894-1977) var ordfører i Blaker kommune fra 1956-61, og i den nye Sørums kommune fra 1962-67. Var fra Arbeiderpartiet.

SØRUM KOMMUNESTYRE 1962-63

Kommunestyrets 33 representanter etter valget 25.9.1961
Fotoeier: Bodil og Hans Stenslet

Formannskapet øverst: Sofus Larsen, Frogner, AP, Jon Rønning, Sørum, AP, Alfred Berger, Frogner, SP, Alfred Torp, Sørum, SP, Ordfører Josef Amundsen, Blaker, AP, varaordfører Olaf Hellerud, Sørumsand, AP, Rolf Lindbäck, kontorsjef, Hans Stenslet, Frogner, KrF/H, Kaare Hogseth, Blaker, AP, Olav Aannestad, Rånåsfoss, AP

Andre rad: Johan Bergerud, Blaker, AP, Ivar Burås, Sørumsand, AP, William Bjørnvold, Sørum, SP, Magnus Dahl, Sørum, AP, Harry Evjen, Sørumsand, AP, Jakob Egner, Sørum, V, Tor Erling Hansen, Sørumsand, AP

Tredje rad: Helge Gundersen, Sørumsand, AP, Ingolf Hasle, Frogner, AP, Georg Hermann, Blaker, AP, Turid Lundby, Sørumsand, AP, Gerd Hovind, Sørum, SP, Erling Kristiansen, Rånåsfoss, AP, Kristian Kveseth, Sørum, SP, Ludvig Heggelund, Sørumsand, H

Fjerde rad: Rolf Nicolaysen, Sørumsand, AP, Johan Nygaard, Kvevli, AP, Godtfred Olsen, Blaker, AP, Kåre M. Ormstad, Sørum, SP, Kjell Randby, Sørum, SP, Nils Røseth, Sørum, AP, Rolf Rønson, Sørumsand, KrF/H, Ole Svenke, Frogner, SP, Oddmund Stortrøen, Blaker, SP

AP = Arbeiderpartiet SP = Senterpartiet
KrF = Kristelig Folkeparti H = Høire
V = Venstre

ANDRE BJERKÉ - FORFATTER AV GAMMEL SØRUM-SLEKT

I forrige utgave av Sørum-Speilet fortalte jeg om Wergeland-familiens tilknytning til Sørum. I disse dager feirer vi P. Chr. Asbjørnsens 200-års jubileum, og hans forhold til Sørum har Sørum-Speilet hatt flere artikler om (se egen artikkel om Asbjørnsen og Børke). Men det er flere kjente navn fra litteraturhistorien som kan knyttes til Sørum. De betydeligste er André Bjerke og Thorbjørn Egner, og i dette nummeret vil jeg fortelle litt om André Bjerke og slekta hans.

André Bjerke(1914 – 1985) var født i Oslo, og foreldrene var Karin og Ejlert Bjerke. Ejlert Bjerke (f. 1887), som også var forfatter, var født i Oslo og sønn av Olaus Bjerke og Emma født Berg. André Bjerkes bestefar, Olaus Bjerke var født på Bjerke i Sørum i 1846. Olaus overtok slektsgården Bjerke gnr.89, bnr. 8 (Søgarden) i 1866, men han solgte den allerede i 1872 og flyttet til Kristiania der han i seinere folketellinger er oppført som gårdeier.

Da Olaus solgte Bjerke i 1872, gikk gården ut av slekta. På den nærmeste nabogården, gnr. 89 bnr.1 var eieren i 1872 sønn av Olaus Bjerkes fetter, men også denne gården ble solgt ut av slekta noen år seinere. Hvis man imidlertid tar utgangspunkt et par ledd lenger bakover i rekkefølgen - hos André Bjerkes tippoldeforeldre, finner en mange som er i slekt med André Bjerke både i Sørum, Ullensaker og Gjerdrum. Jeg tar med litt mer om slekta i et avsnitt til slutt i artikkelen.

En talentfull og produktiv forfatter

André Bjerke fikk utgitt sin første diktsamling, *Syngende jord* i 1940. Seinere ble det i alt 14 diktsamlinger, fire samlinger med dikt og rim for barn og fire samlinger med prologer, sanger og viser. Men André Bjerkes litterære produksjon omfatter langt mer enn dikt og sanger. Han skrev romaner, hørespill, essays og flere debattbøker, bl.a. om språk. Under psevdonymet Bernhard Borge skrev han åtte

kriminalromaner, og han regnes som en av våre fremste forfattere i den sjangeren. André Bjerke var en stor ordkunstner med en fremragende språksans, og dette kom også til uttrykk i oversettelser og gjendiktning av fremmed litteratur. Han har oversatt eller gjendiktet klassiske verker både fra engelsk, tysk og fransk. Hans oversettelse av flere av Shakespeares dramaer til norsk er av meget høy kvalitet.

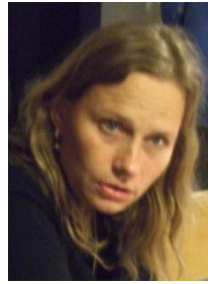
De som gikk på kino i 1950-årene, husker sikkert filmen *De dødes tjern* fra 1958. Den har seinere vært vist på TV. Dette er en filmatisering av André Bjerkes roman med samme tittel, og i filmen spilte han selv en av hovedrollene. Ellers var Henny Moan den sentrale skuespilleren i filmen, og som følge av filminnspillingen ble de kjærester. De giftet seg i 1959, og i 1960 ble datteren, Vilde født.

I 1950- og 60-årene var André Bjerke en kjent person for radiolyttere og TV-seere. Han sto bak mange hørespill i radio, f.eks. *Døde menn går i land*, og på 60- og 70-tallet laget han flere TV-programmer. Noen husker kanskje serien *Streiftog i grenseland* som han laget sammen med Harald Tusberg.

André Bjerke opplevde å få stor anerkjennelse for sitt virke som forfatter og kulturarbeider. Han var ridder av første klasse av St. Olavs orden, han mottok en rekke litteraturpriser både i Norge og Sverige, og han ble hedret av Norsk kulturråd for sin innsats som oversetter.

Ikke den eneste forfatteren i slekta

Som nevnt ovenfor var André Bjerkes far også forfatter. Ejler Bjerke (1887 – 1963) debuterte i 1909 med novellesamlingen, *Mennesker og fauner*. Denne fikk han første premie for i en konkurranse, og han ble hyllet som et nytt og stort talent. Seinere skrev han romaner, dikt, skuespill og reiseskildringer. I alt fikk han utgitt 23 bøker. I mange år var han en anerkjent og mye lest forfatter, men det ser ut til at forfatterskapet gikk litt i stå, og da skuespillet «*Kjærlighetens legende*» ble tatt av plakaten på Nationaltheateret i 1937 etter bare fire gangers oppføring, markerte det slutten på hans karriere som dikter. Men han fortsatte å skrive uten å få utgitt det han skrev, og da han døde, etterlot han seg 17 ferdige manuskripter som aldri ble publisert.

Også André Bjerkes datter Vilde har prøvd seg som forfatter. I 2002 utgav Vilde Bjerke boka *Du visste om et land – Om min far André Bjerke*. Dette er en lettlest og underholdende bok som hun fikk mye ros for. Hun virker ellers som diktoppleser, visesanger og kulturformidler, og har spesialisert seg på å formidle sin fars dikt, særlig for barn.

I oktober 2011 besøkte Vilde Bjerke barnehager i Sørums kommuner med sitt program, og da besøkte hun også slektsgården Bjerke (Sørgarden) etter initiativ fra bygdebokforfatter Jan Erik Horgen.

Jan Erik Horgen og Vilde Bjerke studerer slektshistorien
Foto: Gro Langeland

Huset i Sørgarden er fra tidlig på 1800-tallet og er det samme huset som sto der da André Bjerkes bestefar, Olaus solgte gården i 1872. For Vilde Bjerke var det en stor opplevelse å besøke dette huset som hennes oldeforeldre og tippoldeforeldre hadde bodd i. Ikke minst fordi den familien som har eid gården siden 1874, har tatt vare på mye av det gamle og holdt tradisjonene i hevd. Når det så viste seg at Vilde Bjerke gjennom tippoldemorens familie var i slekt med dagens eier, Ole Semming Wiig, ble besøket en liten familiebegivenhet.

For dem som er interessert i slektshistorie

Olaus Bjerke solgte altså Sørgarden Bjerke ut av slekta i 1872. Han hadde bare en bror, Dyvart som hadde reist til Tyskland og seinere til Amerika, og ved arveoppkjøret etter Olaus far, Gulbrand Jensen ble Olaus erklært som enearving. André Bjerke hadde derfor ikke søskenbarn eller tremenninger i Sørums kommuner. Men de som er interessert i slekt stopper jo ikke ved tremenninger. For dem er både fire- og femmenninger interessante, og mange går både sju og åtte ledd bakover når de skal finne familie, særlig hvis de finner noen som har oppnådd en viss berømmelse.

Hvis en begynner å lete etter fire- og femmenninger og fjernere slektninger, så er det nok mange i Sørsum og bygdene omkring som er i slekt med André Bjerke. Her vil jeg forsøke å hjelpe dem som er interessert i dette, et stykke på veg.

Olaus Bjerkes foreldre (Andrés oldeforeldre) var Gulbrand Jensen (Bjerke) 1799 – 1866 og Karen Svendsdatter (Averstad i Ullensaker) 1811 – 61. Averstad var, og er fortsatt, en gammel slektsgård, og slekta fra denne gården er spredt vidt utover. Svend Averstad hadde flere barn, og Olaus Bjerke hadde mange søskenbarn i morens familie. Dagens familie på Averstad, familien Asmyhr på Mo i Frogner og familien Sørli på Bjerke er alle etterkommere etter Svend Averstad. Svend Averstad var gift med Dorte Hansdatter Refsum, og hun tilhørte ei slekt med veldig mange forgreninger. Den Bjerke-familien som siden 1874 har eid Søgarden, har også en linje til Refsum-slekta.

De familiene som jeg her har nevnt, og mange andre er altså alle i slekt med André Bjerke.

Nå har jeg sett litt på slekta til Andrés oldemor. Hva med oldefaren?

Oldefaren, Gulbrand Jensens slekt hadde vært på Bjerke siden 1600-tallet (kanskje lenger) så gjennom giftermål har den slekta sikkert hatt mange forgreninger rundt om på Romerike. Men jeg skal nøye meg med å gå tilbake til André Bjerkes tippoldefar på Bjerke. Han het Jens Jensen og kom fra Sørsum i Gjerdrum. Jens Jensen giftet seg med Anne Olsdatter (Bjerke) og de ble eiere av hennes slektsgård. Jens og Anne hadde to døtre, Mari og Kari og tre sønner, Jakob, Hans og Gulbrand. Mari og Kari ble gift til henholdsvis Nannestad og Ullensaker. Jeg har ikke undersøkt om det er etterkommere etter dem, men hvis det er det, så er disse i slekt med André Bjerke.

De tre sønnene ble alle boende på Bjerke, og gården ble delt mellom dem. Jakob døde imidlertid nokså ung, og han var barnløs. Hans gårdpart ble overtatt av Gulbrand (Andrés oldefar). På den andre gården som Hans overtok, var det mange barn, men etter hvert emigrerte hele familien til Amerika.

De som er interessert i å finne ut om de er i slekt med André Bjerke, må altså søke i slektene Averstad eller

Refsum, eller de kan søke i slekta til Jens Jensen fra Sørsum i Gjerdrum, eller Anne Olsdatter Bjerkes slekt. En del av det stoffet som gjelder slekt, har jeg hentet fra Jan Erik Horgens manuskript til bind 5 av Sørsum bygdebok som ennå ikke er utgitt. Når Frognerbindet av bygdeboka kommer, vil en kunne finne detaljer om familiene på Bjerke på 1600- og 1700-tallet.

Asbjørn Langeland

BEDRØVET FUGL

Av André Bjerke

En fugl som heter Pindia-
Pampistiko-Pampibanon,
Har aldri bodd i India,
Og aldri bodd i Libanon.
Den er av farge mørkegul,
Og er en svært bedrøvet fugl.

Den er nok svært tungsindig , ja,
Men blir den aldri blid, da mon?
Nei, spør du hvorfor Pindia-
Pampistiko-Pampibanon
Er så bedrøvet som den er,
Så skal jeg gi deg svaret her.

Og svaret er at Pindia-
Pampistiko-Pampibanon,
Som aldri sang i India og aldri
Fløy i Libanon,
Den sørger som en fanget prins
Fordi den slettes ikke fins!

Men hvorfor nettopp Libanon?
Og hvorfor nettopp India?
Og kan vi ikke si, da mon,
at vi har laget Pindia-
Pampistiko-Pampibanon?
Så får den sove godt i kveld
Fordi den fins allikevel!

AKTIVITETER PÅ VØLNEBERG

SKOLE I 2011

29. mars: Planleggingsmøte for den kulturelle skolesekken der følgende deltok: Eve og Dag Winding-Sørensen, Solveig Tveit, Wenche Heltorp, Jorunn Hattrem, Odd R. stenby, Bjørn Tveit og Trygve Sæther.

5. april: Besøk fra Børge Borgere, en lokalhistorisk forening fra Borgen i Ullesaker, 24 personer deltok. Vi fikk en ca 100 år gammel ulster (stor frakk) fra Ole Hofskelrud.

9. mai: Østre Romerike brann- og redningsvesen hadde pause, og fikk se skolen.

27. mai: Omvisning Stomperudkomitéen, 45 personer deltok.

28. mai: Klargjøring for skolebesøk.

30. mai – 8. juni: Besøk av alle 4.klasser i Sørums kommune; 230 elever, 12 lærere og 12 hjelpere fra Historielaget og Vølneberg Vevring.

Takk til vevringen for undervisning i spinning og veving. Solveig Tveit organiserte skolebesøkene.

5. juni: Besøk av konfirmasjonsgjester, 30 personer.

15. juni: Historielagets idésamling, 19 personer.

23. juni: Vølneberg Vels St.Hans-feiring, åpen skole og redskapssamling. Over 200 personer deltok.

14. juli: Styremøte i pensjonistforeningen Sørums 1990.

29. juli: Olsokfeiring med Sørums Bygdekvinnelag og Historielaget. Kaffesalg og grilling. Olsok-tanker ved Helge Dannemark. Torbjørn Egners historie, sanger ved Dag W-S.

6. august: Familiefest, 22 personer.

8. august: Sørums Senterpartis medlemsmøte, 18 personer.

1. september: Felles styremøte Frogner pensjonistforening og 1990 Sørums.

9. september: Gravde og rettet opp pillar under skjulet.

10. september: 'Kjenn din bygd' ved Aage Kleven og Dag W-S. 29 personer deltok.

12. september: Isolert mur under gamleskolen.

Annet: - Historielaget hadde besøk av Asker og Bærum historielag på Vølneberg.

- Vølneberg Vel har lagt ny panel på nordveggen på nyskolen, de hadde sag og utstyr i skjulet.

Totalt har det vært over 700 besøkende på de arrangementer som Historielaget har hatt alene, eller sammen med andre i 2011. Det er en økning på 100 fra 2010.

Forslag til arbeidsprogram for 2012:

1. Vaske og male uthus.
2. Fjerne leire over kjøkkenet, og legge på glavamatter.
3. Pusse opp og sette inn tidsriktig kateter. Kateteret som nå står der, er fra nyskolen i 1923. Dette kan settes i skjulet, og brukes der.
4. Sette inn komfyr fra Sørumsand skole, og rundbrenner som står i skjulet skal inn i stua.

Trygve Sæther

FANEN I SKOLESTUA

Fanen som henger på vegg i skolestua på Vølneberg gamle skole kommer fra barneavholdslaget "Varden", og er datert til 1908.

I bind 2 av Sørums Herred, 1961, står det at Sørums Totalavholdsforening ble stiftet 27. sept. 1885 av Sigvald Refsum, som ble første formann. Medlems-tallet økte raskt fra 70 til 176, og møtene ble holdt i lokalet Alvheim i Lørenfallet. I 1889 ble det stiftet en "børneavholdsforening", og samme år ble også Sørumsand Avholdsforening med 37 medlemmer stiftet, med Kristian Sprengen som første formann. Johan Sørli stiftet i 1889 eget sangkor, og senere også eget musikklag.

Lagsarbeidet holdt seg godt ut i mellomkrigstiden, men etter hvert ble medlemstallet mindre og mindre, og i 1958 ble Sørums Totalavholdsforening oppløst.

Lillian Mobæk

BLAKER OG SØRUM HISTORIELAG

ble stiftet i 1970 ved sammenslåing av Blaker historielag og Sørum historielag, og er tilsluttet Romerike historielag og Landslaget for lokalhistorie.

Som medlem får du 4 ganger i året tilsendt medlemsbladet Skytilen med lokalhistorisk stoff fra hele Romerike, i tillegg til medlemsbladet Sørum-Speilet med artikler fra Sørum.

Medlemskontingent for 2012 er kr. 200,- pr. år.

Postadresse: Blaker og Sørum Historielag, Postboks 72, 1921 SØRUMSAND

Bankkontonr: 1321.08.05189

Hjemmeside: www.sorum.historielag.no

Vi vil gjerne ha nye medlemmer. Ta kontakt med leder Dag Winding-Sørensen på epost ivwind@online.no, eller gå inn på 'Kontakt-oss' på vår hjemmeside.

OM SØRUM-SPEILET

Redaksjon:

Asbjørn Langeland

Telefon 63 82 00 85, epost asb-lang@online.no

Dag Winding-Sørensen

Telefon 63 82 73 56, epost ivwind@online.no

Lillian Mobæk

Telefon 95 22 31 06, epost lilmobe@online.no

Vera Braathen

Telefon 63 82 86 10, epost verab@online.no

Sørum-Speilet utgis med 5 nummer pr. år. Her er publiseringsplanen for 2012:

Nr.	Stoff-frist	Utgis ca.
1	20. januar	15. februar
2	2. mars	28. mars
3	18. mai	13. juni
4	31. august	26. september
5	9. november	7. desember

Stoff til bladet:

Bes sendt pr. epost til redaksjonen, evt. pr. post til Blaker og Sørum Historielag, postboks 72, 1921 Sørumsand.

Utforming: Lillian Mobæk

Trykk: Trykksakleverandøren AS

Opplag: 550

TAKK FOR INNSATSEN

Som ansvarlig for produksjon og markedsføring av historielagets kalender, vil jeg gjerne på denne måten få takke alle som har bidratt til at kalenderen for 2012 også i år vil gi historielaget et betydelig tilskudd til driften.

Takken går til alle som har kjøpt kalenderen, og på den måten støttet laget. Først og fremst takk til alle entusiastiske selgere, som har gått fra dør til dør for å tilby kalenderen. Uten deres innsats ville ikke prosjektet vært mulig. Takk også til hovedsponsor Blaker Sparebank, og fotograf Anders Henriksen, som har scannet bildene.

PS. Er det noen som fremdelse ikke har fått kjøpt kalenderen, har jeg noen igjen.

Med vennlig hilsen

Kjell H. Huseby, tlf. 63 82 80 49

✚ Rettelse

I intervjuet med Kjell Huseby i forrige nummer, står det at han overtok garden Huseby Lille etter sin far. Det korrekte er at han overtok etter sin onkel.

✚ Send oss din epost-adresse

Blaker og Sørum Historielag oppfordrer alle medlemmer til å sende inn sin epost-adresse til ivwind@online.no.

✚ Slektsforskning

Kontakt Gro Langeland, epost gro.lang@online.no, mobil 905 36 588, eller Lillian Mobæk, hvis du ønsker kurs. Hittil har svært få meldt sin interesse.

DIS Nedre Romerike er en undergruppe av DIS Oslo/Akershus, og holder de fleste av sine møter på Historielagets hus, Skedsmokorset. De arrangerer både åpne medlemsmøter med interessante forelesere, og uformelle samlinger, hvor den gode samtalen om slektsforskning, og å hjelpe hverandre med uløste problemer, står på dagsorden. Der har deltakerne samtidig tilgang til Romerike Historielags bibliotek med alle bygdebøkene fra distriktet. Møtedagene finner du på www.disnorge.no under Lagene > Oslo/Akershus > Møteoversikt.

AKTIVITETSKALENDER

Følg med på www.sorum.historielag.no.
Der blir aktuelle aktiviteter holdt løpende oppdatert.

- **11. februar 2012: Møllefest**
på Skytterhuset i Blaker for Slora Mølles Venner
- **15. februar 2012: "Sørum i jernalderen"**
Historiekveld i Nansenbygget på Blaker Skanse kl 19.00. **NB! Gratis adgang.**
- **28. februar 2012: Medlemsmøte**
på Fjuk skole, "Om Slora Mølle m.fl."
- **7. mars 2012: Årsmøte kl. 19**
på Meierigaarden i Lørenfallet
- **12. april 2012: Årsmøte Slora Mølles Venner.** På Fjuk skole.
- **8. mai 2012: Den kulturelle skolesekken**
på Slora Mølle for Fjuk Skole
- **3. juni 2012: Åpen Dag på Slora Mølle**

"Sørum i jernalderen"

Blaker og Sørum historielag og Blaker Utvikling inviterer til historiekveld i Nansenbygget på Blaker Skanse ONSDAG 15. februar kl 19.00.

Tema blir "Sørum i jernalderen" med utgangspunkt i de utgravningene som er gjort. Arrangementet er en direkte følge av nærmiljøkonferansen som ble arrangert 11.11.2011. De som deltok på det arrangementet vil sikkert huske B.Kjartan Fønsteli, han som hadde med seg de små hestefigurene. Likeledes er det nok vanskelig å glemme de kartene som ble vist over kokegroper og gravhauger på Bergerjordet. Det er derfor ekstra hyggelig at Kjartan kommer igjen, og at Margrete Figenschou Simonsen fra Kulturhistorisk museum tar med seg bilder og kart fra utgravningene. Margrete er ansatt som forsker og prosjektleder ved Kulturhistorisk museum, og har jobbet med utgravninger i Akershus siden 2001.

I foredraget vil det bli lagt vekt på "Hus og graver fra jernalderen i Sørum". Siden utgravningen av Bergerjordet er et av de rikeste funnene fra Akershus, vil vi helt sikkert få høre mer derifra. Vi kan eksempelvis nevne at det på Bergerjordet ble funnet mange kokegroper, gravhauger, stolepehus, glassperler og leirkar.

Velkommen til en spennende kveld!

NB! Gratis adgang.

Turprogrammet for sommeren 2012

- **Torsdag 31. mai, klokken 18:00**
Hærfangen/Hærfangkjerka, leder Albert Hovind.
Fremmøte hos Hovind på Kvevli
- **Torsdag 9. august, klokken 18:00**
Ausenfjellet/Farshatten, leder Haakon Sandbraaten. Fremmøte ved transformatorstasjonen, Tretjerdalsvegen
- **Torsdag 16. august, klokken 18:00**
Egneråsen/Jultonåsen, leder Jan Ole Dahl, Fyhri Jaktlag. Fremmøte på Vølneberg skole
- **Lørdag 8. september, klokken 11:00**
Kjenn din bygd-tur, leder Aage Kleven
Fremmøte ved biblioteket på Sørumsand

En mer detaljert beskrivelse av turene kommer i neste nummer av Sørum-Speilet.

-
- **Konferanse mot rus/narkotika i Bingsfoss-hallen lørdag 24. mars kl 12.00-15.00**
Rus/narkotika er et alvorlig samfunnsproblem, også i Sørum, der over 100 ungdommer, i følge politiet, allerede er i eller på vei inn i faresonen.
Hensikt med konferansen: Å sette fokus på narkotikaproblemet, og at det etter konferansen blir etablert nettverk med lag og foreninger, skolene, privatpersoner og kommunal sektor, som kan bidra til å få ungdom inn i positive og utviklende miljøer.
Målgruppe: Ungdom fra 12 år og oppover og deres foreldre, men alle interesserte er velkommen.
Programmet: Dette vil bli detaljert annonsert i lokalpressen og på nettsidene til skolene, Sørum Kommune, lag og foreninger og Lions Club Sørum www.lions.no/no/klubber/akershus/sorum
Initiativtakere: Lions Club Sørum Vest, Lions Club Romerike Skanse, Sørumsand Rotary Klubb, Lions Club Sørum

HISTORIELAGETS BOKTILBUD

Med reduserte priser inntil videre

Glomma gjennom Sørumselva – livet langs elva

Utarbeidet av et utvalg i Blaker og Sørumselva historielag. Redaktør: Berit Leikhammer. Innbundet, 252 sider i stort format.

Blaker og Sørumselva historielag, 2009.

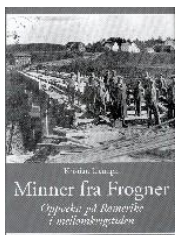
Ordinær pris kr. 450,- **Nå kr. 300,-**

Sørumselva under okkupasjonsårene 1940-45

Utarbeidet av Okkupasjonshistorisk utvalg i Blaker og Sørumselva historielag. Redaktør: Svein Sandnes. Bilderredaktør: Anders Henriksen

Innbundet, 237 sider. Blaker og Sørumselva historielag, 2000. Ordinær pris kr. 300,- **Nå kr. 150,-**

Minner fra Frogner – oppvekst på Romerike i mellomkrigstida

Av Kristian Lieungh. Forord og tilrettelegging ved Svein Sandnes. Bilderredaktør: Anders Henriksen.

Innbundet, 280 sider. Blaker og Sørumselva historielag, 2002. Ordinær pris kr. 300,- **Nå kr. 150,-**

Blaker, Skansen og Skolen

Av Georg Brochmann. Ny og utvidet utgave ved Svein Sandnes. Bilderredaktør: Anders Henriksen. Innbundet, 207 sider. Blaker og Sørumselva historielag, 2004. Ordinær pris: kr. 375,- **Nå kr. 150,-**

Årbøker fra Romerike Historielag

De fire siste fra 1998, 2001, 2005 og 2009

Ordinær pris kr 300,- pr. stk. **Nå kr. 150,- pr. stk.**

Sørumselva bygdebøker – til ordinære priser

Bind 1: Lørenfallet, Vølneberg og Fossrud kretser

Bind 2: Midtbygda

Bind 3: Sanden – Sørumsand

Bind 4: Vesterskaun, sørøstre del av Frogner

Bygdebøkene omhandler bosettings- og næringshistorie for de forskjellige deler av bygda. Redaktør er Jan Erik Horgen, og bilderredaktør er Anders Henriksen. Etter planen skal det utgis 6 bind, det første kom i 2003, og til nå er det utgitt 4 bind.

Bind 5, som omfatter det meste av Frogner, er under arbeid. Pris ved kjøp av enkeltbind er kr. 850,- + porto kr. 150,- for forsendelse. Ved tegning av abonnement på hele serien (6 bind) er prisen pr. bind kr. 700,-. Er du interessert i å kjøpe enkeltbind eller bli abonnent nå, så ta kontakt med Helge Hoel, mobil: 901 18 624, epost: helge.hoel@edb.com

Hvordan kjøpe bøker?

Bøkene kan kjøpes på internett via 'Kontakt oss'-skjemaet på www.sorum.historielag.no. Kan også bestilles pr. post til Blaker og Sørumselva Historielag, postboks 72, 1921 Sørumsand. Betal samtidig riktig beløp til konto **1321.08.05189**. Vær nøyaktig med å påføre korrekt navn, adresse og hva som bestilles.

Boka leveres portofritt på døra/i postkassa i Sørumselva eller i umiddelbar nærhet (5 km). For øvrig sendes boka i posten, og da må porto legges til ved betaling. Porto for bygdeboka er kr. 150, for øvrige kr. 100. Når innbetaling er mottatt, sendes boka i posten. Går det 14 dager fra mottatt bestilling til betaling mottas, sendes boka i oppkrav.

STØTT VÅRE SPONSORER – DE STØTTER OSS

Telefon 63 86 80 60 - www.tbinstallasjon.no

Blaker Regnskapskontor A/S
- din lokale regnskapsfører

Telefon 63 86 60 50
Epost kontor@blakerregnskap.no

www.nilsen-info.no/soerum

www.blakersparebank.no

Nordfonn – Fokus Butikksenter, Sørumsand
Telefon 63 86 60 70, epost nordfonn@interoptik.no

www.blaker-bygdeservice.no

www.advokat-hagen.no

www.aeas.no